

**Savez udruga za zaštitu
potrošača Hrvatske**
Split, Iločka 6

Tel. 00358 (0)21 503 364
Fax: 00358 (0)21 503 365

Split, 13. listopada 2006.godine

Članice Saveza:
Hrvatska udruga za zaštitu potrošača HUZP – Zagreb,
Hrvatska udruga za zaštitu potrošača HUZP – Slavonski Brod,
«Dalmatinski potrošač» Split,
«Dubrovački potrošač» Dubrovnik,
«Šibenski potrošač» Šibenik,
Udruga za zaštitu potrošača Grada Samobora,
Udruga za zaštitu potrošača kom.djelatnosti – Solin i
«Zadarski potrošač» Zadar

Hrvatski sabor

Predmet: Inicijativa za osnivanje saborskog odbora za zaštitu potrošača

Gospodine Predsjedniče,
temeljem zaključka Upravnog odbora Saveza udruga za zaštitu potrošača održanog u Rijeci dana 4.listopada 2006.godine predlažemo razmatranje naše inicijative za osnivanje saborskog odbora za zaštitu potrošača.

Obrazloženje:

Do dana donošenja Zakona o zaštiti potrošača (2003.g) Hrvatska kao i zemlje ex: Jugoslavija, zajedno sa Albanijom, bila je «bijela površina» kojom se označavale zemlje u Europi koja nisu regulirala prava potrošača.

Do danas, od donošenja spomenutog Zakona, doneseno je niz dokumenata kojim su regulirana prava potrošača, spomenimo neke:

- Nacionalni program zaštite potrošača,
- Osnovano:
 - o Vijeće za zaštitu potrošača pri Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva,
 - o Vijeće korisnika telekomunikacijskih usluga,
 - o Savjet potrošača pri HERA-i
- Osnovani savjeti potrošača jedinica lokalne samouprave,
- Osnovana povjerenstva davatelja javnih usluga,
- Osnovana savjetovališta za zaštitu potrošača sa sjedištem: Zagreb, Osijek, Split i Pula,
- Osigurana sredstva za funkcioniranje udruga po projektima preventivna zaštita potrošača te realizacija projekata informiranja potrošača, usporedno istraživanje proizvoda,

Zaista, promatrajući normativno reguliranje zaštite potrošača gotovo bismo mogli ustvrditi da je stanje zaštite kao i sudjelovanje udruga za zaštitu potrošača zadovoljavajuće.

No, stanje zaštite potrošača ni blizu nije zadovoljavajuće. Rekli bismo da je stanje zaštite potrošača, promatrano s aspekta udruga za zaštitu potrošača, dijametralno suprotna normativnom reguliranju prava potrošača.

- *Zakon o zaštiti potrošača donesen je nakon dvadesetak prekrajanja prijedloga (HUZP), među ostalim, zbog čega će spomenuti Zakon doživjeti bitne izmjene i dopune.*
- *Nacionalni program zaštite potrošača dobra je osnova za operacionalizaciju aktivnosti VRH, ministarstva, lokalne i regionalne samouprave istina, bez analize i ocijene ostvarenih (i neostvarenih) programiranih aktivnosti i zadataka. Uspješno je ostvaren program osnivanja savjetovališta za zaštitu potrošača.*
- *Vijeće za zaštitu potrošača osnovano pri Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva savjetodavno je vijeće ministru Mingorpi koji, iako niz djelatnosti: telekomunikacija, zdravstvo.... nisu u nadležnosti Mingorpi, nema obvezu prihvatiti zaključke Vijeća niti ih prezentirati Vladi RH. U Vijeću je 1/3 predstavnika udruga bez utjecaja. Ni jedno pitanje pokrenuto od udruga nije realizirano niti je Vlada RH o njima raspravljala.*
- *Vijeće korisnika telekomunikacijski usluga savjetodavno je tijelo Agencije za telekomunikacije iako je prvotno Zakonom trebalo imati mogućnost donošenja rješenja o zahtjevima korisnika. Pitanja koja su pokretana, a posebno prava potrošača oštećenih utjecajem trećih osoba (dialeri), bez volje više stotina korisnika, ne rješavaju se mjesecima.*
- *Savjet za zaštitu potrošača pri HERA-i sastavljena od sedam(?) predstavnika iz oblasti energetike (HEP, INA,) jedna predstavnica Mingorpi i samo jedan predstavnik potrošača – član udruge «Dalmatinski potrošač» Split. Nije potrebno ustvrditi koliki utjecaj ima («ovca među vukovima») jedan građanin u Savjetu. Nadalje, pa i ono što Savjet prihvati HERA ne samo da nije u obvezi prihvatiti nego stavove Savjeta ignorira – primjer nestandardnih usluga HEP-a donesenih bez osnova u Tarifnom sustavu kojeg donosi Vlada Republike Hrvatske.*
- *Savjeti za zaštitu potrošača prate iste ocjene utjecaja organiziranih potrošača pa čak i onda kada ti savjeti (primjer: Šibenik) jednoglasno utvrde zaključak o ne prihvaćanju prijedloga davatelja kom. usluge, vlast – poglavarstvo donosi prethodno dogovorene odluke između davatelja usluga i vlasti.*
- *Potpuno ista ocjena vrijedi za povjerenstva za reklamacije. I tu imamo slučaj da su predstavnici potrošača u manjini ali ni uprava lokalnog monopoliste nije u obvezi prihvatiti stav povjerenstva.*

Zaključak obrazloženja:

- 1. Prava potrošača, prije svega, ostvaruju se (!) Ustavom i zakonima pravne države a po osnovi tih pravnih normi putem sustava pravosuđa, Državnog inspektorata i niz državnih organa i organizacija.*
- 2. Udruge za zaštitu potrošača su nevladine, ne stranačke i ne profitne organizacije koje kao dio civilnog društva djeluju kroz i u suradnji nositeljima (Sabor i VRH, ministarstva, inspekcije ...) ali i samostalno sukladno statutom udruge i Zakonom.*
- 3. Članovi udruga su članovi vijeća, savjeta, povjerenstva, istina, bez većeg utjecaja na odluke, u pravilu su u tim tijelima u manjini. Stoga bi u procesu izrade i usvajanja zakona o izmjeni i dopuni zakona, među ostalim, trebalo insistirati na paritetnom odnosu u vijećima, savjetima i povjerenstvima te da je nositelj odluke, u fazi donošenja odluke, dužan razmotriti stav tijela za zaštitu potrošača.*
- 4. Ulaskom članova udruge u tijela za zaštitu potrošača (Mingorp, HERA, Agencije za telekomunikacije) blokiran je rad samih udruge. Neravnotežan sastav tijela, bez obveze da se razmotri stav potrošača u fazi donošenja odluke, birokratski pristup rješavanju problema potrošača utječe da se problemi ne rješavaju.*
- 5. Budući potrošači nisu prisutni u radu saborskih tijela (Sabor, saborska tijela) niti se stav potrošača čuje u fazi donošenja odluka Vlade Republike Hrvatske predlaže se osnivanje saborskog odbora za zaštitu potrošača (alt. pododbora saborskog Odbora za ljudska prava) te osnivanje Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača pri Vladi Republike Hrvatske. (Njemačka na pr. ima Ministarstvo zaštite potrošača).*

Na kraju,

uz konstataciju da je Hrvatski sabor u funkciji zakonodavca a posebno u smislu praćenja i poticanja ostvarivanja politike zaštite potrošača (i zaštite pacijenata) saborski odbor za zaštitu potrošača ima potpunu opravdanost.

*Predsjednik:
Nenad Kurtović*